

Innspill til Aps nye partiprogram 2025 – 2029

Fundraising Norges betraktning av helheten til programmet:

Først og fremst vil vi berømme dere for et solid program. Vi ser at dere har fått med masse god politikk for frivillig og ideell sektor. Svært mye av politikken for sektoren er fordelt under andre områder og spredd på ulike politiske felt, litt etter modell for hvor de ulike tilskuddsordningene i departementene også er plassert. Her ønsker at dere ser mer helhetlig på frivillig og ideell sektor.

I programmet er frivillig og ideell sektor spesifikt nevnt under «Arbeid og økonomi», «Bedre velferd i hele landet», «Trygghet i urolige tider», «Gode steder i endring». Dette viser bildet godt hvordan sektoren ikke har en helhetlig politikk, men er et ledd i politikken på alle andre felt. Likevel ønsker vi å berømme arbeiderpartiet for å ha et svært godt program for sektoren med en helt klar forståelse for viktigheten av sektoren i alle de ulike politikkkfeltene. Likevel savner vi at sektoren omtales samlet i en helhet.

Begrepsavklaringer:

Vi legger merke til at det opptil flere ganger er rotete med begrepene. Frivillig sektor inkluderer de frivillig og ideelle organisasjonene, idretten og kulturen. Selv om de ulike enkelte bestandene av sektoren har ulike behov, bekrefter formuleringen på side 75, linje 3134 & 3135 behovet for å oppdatere begrepsbruken. «Frivillig innsats gjør samfunnet rikere og fellesskapet sterkere, og fyller en rolle som hverken det offentlige eller markedet kan». Fundraisingrapporten gitt ut av Deloitte viser at bak hver 12. frivillig er det en ansatt, dette understøtter behovet for å bruke et annet begrep som er tydeligere.

Flere ganger brukes begrepene om hverandre. De «frivillige» er dem som jobber på dugnad og yter frivillig ulønnet inntas. «Frivillig sektor» inkluderer de 90.000 ansatte i sektoren som har dette som sin jobb. «Frivilligheten» er et noe ullent begrep som mange bruker om hverandre om de frivillige, de som jobber ulønnet på dugnad, og de profesjonelt ansatte som mottar lønn for sitt virke. Skal vi lykkes med å lage en helhetlig politikk som evner å se hele behovet frivillig og ideell sektor har, er vi nødt til å omtale sektoren slik at alle skjønner at den er profesjonell og skaper store samfunnsøkonomiske gevinster. Derfor ber vi dere være svært varsomme med bruk av begrepet «frivilligheten». Når vi omtaler sektoren, organisasjonene og de ansatte som «frivilligheten» gjenspeiler det ikke den kompleksiteten og det omfanget vår sektor har utviklet seg til. Mest problematisk av alt bidrar det til å skape forvirring i befolkningen, hos myndighetene og givere. «Frivilligheten» er et begrep som bidrar til å undergrave de seriøse arbeidsplassene sektoren tilbyr og tar ikke de ansatte i sektoren på alvor.

Forslag:

Endre overskriften på linje 3130: Endre fra «Frivilligheten skal være fri» til «Frivillig og ideell sektor må gis mer tillit»

Dette tydeliggjør at det er snakk om hele sektoren, ikke bare de som jobber frivillig og basert på dugnad.

Forslag:

Skrive om avsnittene på linje 3131 til 3144:

Frivillige og ideelle organisasjoner er bærebjelker i det norske samfunnet og viktige bidragsytere i velferden. I tillegg til de som bidrar med frivillig innsats anerkjenner arbeiderpartiet frivillige og ideelle organisasjoners unike samfunnsbidrag og ansvar som seriøse arbeidsplasser.

Endre på linje 3131 - 3133: Arbeiderpartiets mål er mer tillit til frivillig og ideell sektor med mer aktivitet i hele landet. Sektoren gir folk i alle aldre mulighet til å møtes, engasjere seg og tilhøre et fellesskap. Det motvirker ensomhet og fremmer folkehelse, og er for mange verdifull erfaring som åpner døra inn til arbeidslivet.

Endre på linje 3138 - 3140: Frivillig og ideell sektor er under press. Det må være lett å drive frivillige og ideelle organisasjoner og de må gis muligheten til å rekruttere på flere arenaer. De frivillige og ideelle organisasjonene har behov for økonomisk forutsigbarhet, frie midler, mindre byråkrati og mer tillit til organisasjonenes formål.

Endre på linje 3142 – 3144: Arbeiderpartiet vil sikre sektoren stabil finansiering, stor frihet og en sentral plass i samfunnet. Vi vil legge til rette for at enda flere engasjerer seg gjennom frivillig innsats, og føre en helhetlig politikk som sikrer at de ansatte i sektoren har en trygg arbeidsplass med hele faste stillinger slik at de kan ha fokus på å oppfylle organisasjonens formål. Frivillig og ideell sektor må også sikres god tilgang på lokaler, anlegg og utstyr som er nødvendig for formålsoppfyllelse.

Legge til to avsnitt på linje 3145, før kulepunktene fra linje 3146: For å opprettholde og videreutvikle frivillig og ideell sektors samfunnskritiske tjenester vil Arbeiderpartiet sørge for at rammevilkårene tilpasses samfunnets behov, med mer driftstilskudd og mindre prosjektstøtte. Arbeiderpartiet vil jobbe for at tilskuddene blir flerårige. Mange frivillige og ideelle organisasjoner bruker for mye tid på å skrive søknader og å rapportere. Grunnstøtten til organisasjonene må prioriteres framfor prosjektstøtte.

Frivillig og ideell sektor må vises tillit. Sektoren skal være fri og uavhengig, men for at de skal være frie og uavhengige må stabil og forutsigbar finansiering være på plass. Grensene mellom offentlige tjenester og frivillig innsats har lett for å utfordres. Samhandlingen må skje med respekt for det offentliges rolle og frivillig og ideell sektors samfunnsbidrag.

Endre kulepunkt:

- **Linje 3149 til:** Styrke dialogen med frivillig og ideell sektor knyttet til sektorens rammevilkår
- **Linje 3150 - 3151 til:** Gjøre det enklere å drive en frivillig eller ideell organisasjon, ved å forenkle tilskuddsordninger og avbyråkratisere gjennom flerårige tilskudd fra staten
- **Linje 3154 til:** Åpne offentlige bygg for frivillig og ideell sektor

Legges til som kulepunkter under linje 3146:

- Prisregulere skattefradraget på gaver fra privatpersoner.
- Utrede en egen ordning for skattefradrag på gaver fra for næringslivet til frivillige og ideelle organisasjoner.

- Utfordre kommunene til å tilgjengeliggjøre lokaler for frivillig initiativ og frivillig sektor, og tydeliggjøre studieforbundenenes rett til tilgang på undervisningslokaler.
- Koordinere samspillet mellom frivillig og ideell sektor og det offentlige bedre.
- Gjennomføre en tillitsreform for frivillige og ideelle organisasjoner for å nå målet om «en gang, et sted», forenkle søknadsprosesser og rapportering
- Oppdatere Stiftelsesloven
- Inkludere frivillige og ideelle organisasjoner i søkbare ordninger innen innovasjon og digitalisering